

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ 2024/2025 ÖĞRETİM YILI BAHAR DÖNEMİ
BORÇLAR HUKUKU GENEL HÜKÜMLER II - VİZE İMTİHANI

10/04/2025

ÖĞRENCİNİN ADI SOYADI:

NO:

TALİMAT 1. Süre 45 dakikadır. 2. Cevaplar cevap anahtarı üzerinde (X) işareti konularak işaretlenecektir. Kutucuğun içini tamamen karalayarak doldurmuyunuz. 3. Mevzuat kullanmak yasaktır. 4. Her soru 4 puandır. Yanlışlar doğruları götürmez.

CEVAP ANAHTARI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A
B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B	B
C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C	C
D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D	D
E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E	E

SORULAR

S. 1. Henüz mevcut olmayan fakat başka bir unsurun eklenmesine gerek olmaksızın gerçekleşmesi beklenen (gerçekleşeceği kesin olan) zarara ne ad verilir?

- a) Dolaylı zarar b) Yansıma suretiyle ortaya çıkan zarar c) Müstakbel zarar d) Muhtemel zarar e) Doğrudan zarar

S. 2. Aşağıdakilerden hangisi hukuka aykırılığı ortadan kaldıran hallerden biri değildir?

- a) Mücbir sebep b) Meşru müdafaa c) Zaruret hali d) Kamu kudretinin (yetkisinin) kullanılması e) Vekâletsiz iş görme

S. 3. Yanlış olan ifadeyi bulunuz.

- a) Manevî tazminat davası açabilmek için zararın ağır bir zarar olması gerekmez.
b) Manevî tazminat davası açabilmek için failin kural olarak kusurlu olması gerekir. Kusursuz sorumluluk hâllerinde bu şart aranmaz.
c) Adam çalıştıran aleyhine manevî tazminat davası açabilmek için adam çalıştıranın kusurlu olması gerekmez.
d) Araç işleten aleyhine tehlike sorumluluğu esasına göre manevî tazminat davası açılabilir.
e) Vücut bütünlüğünün ihlâli hâlinde manevî tazminat olarak sadece bir miktar paraya hükmedilebilir. Hâkim zararın başka bir şekilde tazminine karar veremez.

S. 4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

- a) Zararlı sonucun ortaya çıkmasında birden çok şahıs arasında hem kusur, hem de illiyet yönünden iştirak varsa kusurlu ortak illiyetten söz edilir.
b) Zararlı sonucun birden çok sebebini meydana getiren sorumlu şahıslar arasında birlikte hareket iradesi yoksa yalnız ortak illiyet söz konusu olur.
c) Birden çok sebeplerden her birinin zararlı sonucu tek başına meydana getirmeye elverişli olduğu hallerde seçimlik illiyetten bahsedilir.
d) Yarışan illiyet halinde müteselsil sorumluluk söz konusu olur.
e) Önüne geçilen (farazî) illiyette gerçek sebebi işleyen kişi sorumlu olur. Farazî sebebi işleyen zararlı sonuçtan sorumlu

tutulamaz. Ayrıca gerçek sebebi işleyen kural olarak farazî sebebi öne sürerek tazminatta indirim isteyemez.

S. 5. Aşağıdakilerden hangisi illiyet bağıını kesen sebeplerden biri değildir?

- I- Zaruret (zorunluluk) hâli II- Mücbir sebep III- Zarar görenin rızası
a) Yalnız I b) I ve II c) I ve III d) Yalnız II e) Yalnız III

S. 6. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Mücbir sebep teşkil eden olay, deprem gibi tabii bir olay ya da savaş gibi beşerî bir olay olabilir.
b) Deprem her zaman mücbir sebeptir.
c) Şartları gerçekleşmişse mücbir sebep her zaman illiyet bağıını keser.
d) Mücbir sebepten söz edebilmek için, mücbir sebep teşkil eden olayın değil, bu olayın sonuçlarının önceden öngörülememesi gerekir.
e) Mücbir sebepten söz edebilmek için zararlı sonucun kaçınılmaz olması gerekir.

S. 7. Uygun illiyet bağıının varlığı araştırılırken, uygunluk kavramının tespiti konusunda ortaya atılan teorilerden hangisi Türk-İsviçre hukukunda hâkim teoridir?

- a) Objektif olarak önceden tahmin teorisi b) Sübjektif olarak sonradan tahmin teorisi c) Sübjektif olarak önceden tahmin teorisi d) Objektif olarak sonradan tahmin teorisi e) Karma teori

S. 8. E, akşam vakti yolda yürürken bir kapkaççı, içinde çok miktarda para olan çantasını kapmış ve kaçmaya başlamıştır. E, karanlıkta kapkaççının yüzünü seçememiş, etrafta yardım isteyebileceği hiç kimseyi de görememiştir. Bunun üzerine kapkaççının arkasından koşmuş, çelme takarak düşürmüş ve çantayı elinden zorla almıştır. Fakat bu esnada kapkaççının kaşısı açılmış ve gözü morarmıştır. Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- a) Bu olayda haklı savunmanın (meşru müdafaa) şartları gerçekleşmiştir. Kapkaççının yaralanmasından E sorumlu değildir.

b) Bu olayda zorunluluk (zaruret) hâlinin şartları gerçekleşmiştir. Kapkaççının yaralanmasından E sorumlu değildir.

c) Bu olayda kendiliğinden hak aramanın (ihkak-ı hakkın) şartları gerçekleşmiştir. Kapkaççının yaralanmasından E sorumlu değildir.

d) Bu olayda hem meşru müdafanın hem de zorunluluk hâlinin şartları gerçekleşmiştir.

e) Bu olayda E açısından hukuka uygunluk sebeplerinden hiçbirinin şartları gerçekleşmemiştir.

S. 9. Fail, davranışının zarara yol açabileceğini biliyor fakat bunun gerçekleşmeyeceğini ümit ediyorsa ne tür bir kusurdan söz edilir?

a) İhtimali/olası kast b) Dolaylı kast c) Şuursuz (bilinçsiz) ihmal d) Şuurlu (bilinçli) ihmal e) Hafif ihmal

S. 10. Aşağıdakilerden hangisi haklı savunmanın (meşru müdafanın) şartlarından değildir?

a) Bir kimsenin kendisinin ya da yakınlarından birinin mal ya da şahıs varlığına yönelik bir tehlike olmalıdır.

b) Saldırdan başka şekilde kurtulma imkânı bulunmamalıdır.

c) Saldırganın mal ya da şahıs varlığına bir zarar verilmelidir.

d) Saldırı, başlamış ve devam ediyor ya da başlaması çok yakın olmalıdır. e) Saldırı hukuka aykırı olmalıdır.

S. 11. Aşağıdakilerden hangisi mücbir sebep ile umulmayan olay arasındaki farklardan biri değildir?

a) Umulmayan olayda, haricilik unsurunun bulunması şart değildir.

b) Umulmayan olay illiyet bağıını her zaman kesmez.

c) Mücbir sebep, daha büyük bir şiddet ve kaçınılmazlık ifade eder.

d) Her türlü olay umulmayan hal sayılabilirken, sadece tabii olaylar mücbir sebep teşkil ederler.

e) Sayılanların hepsi doğrudur.

S. 12. Aşağıdakilerden hangisi, basın yoluyla yapılan saldırılarda davranışın hukuka uygun olabilmesi için aranan şartlardan biri değildir?

a) Doğruluk

b) Güncellik

c) Kamu yararına uygunluk

d) İfade uygunluğu

e) Gizli alanın (sır alanının) ihlâl edilmemesi

S. 13- (A), 14.7.1997 tarihinde deposunda bulunan şeker çuvallarının (B) tarafından çalındığını belirterek şikâyetle bulunmuştur. Bu şikâyet üzerine ceza mahkemesi, hırsızlık suçundan (B)'yi, beş yıllık zamanaşımı süresi de dolmadığından 15.10.1998'de mahkûm etmiştir. Karar 20.12.1999 tarihinde kesinleşmiştir. Bunun üzerine (A), 7.3.2001 tarihinde (B) hakkında hukuk mahkemesinde tazminat davası açmıştır (YKD. C. 25, S. 2, s.173).

Mahkeme böyle bir taleple gelmiş olan davayı ne şekilde sonuçlandırabilir?

a) (B)'nin zamanaşımı def'i ileri sürmesi üzerine, bu talebi kabul ederek davayı reddeder.

b) (A)'nın tazminat davası açma hakkının olmadığını, ancak ceza davası açabileceğini ileri sürerek hukuk davasını reddeder.

c) Mahkeme, (B)'nin tazminat davası için zamanaşımı def'ini ileri sürmesine rağmen, (A)'nın fiili aynı zamanda suç teşkil ettiği ve ceza zamanaşımı süresi de dolmadığı için, davayı kabul eder ve (B)'yi tazminata mahkûm eder.

d) Mahkeme davayı kabul eder, ama dosyayı ceza mahkemesine gönderir.

e) (B)'nin zamanaşımı def'i ileri sürmesi dürüstlük kuralına aykırı düşeceği için mahkeme davayı kabul ederek (B)'yi tazminata mahkûm eder.

S. 14- ASKİ Genel Müdürlüğü ekipleri, berberlik yapan (B)'nin dükkânının önündeki kanalizasyon tesisatındaki arızayı tamir ederken, ASKİ'ye ait kamyonun freninin patlaması sonucu, kamyonun berber dükkânına girmesi ile dükkânda büyük bir hasar meydana gelmiştir. (B), ASKİ'ye karşı hukuk mahkemesinde maddî ve manevî tazminat davası açmıştır (YKD. C. 25, S. 1, s. 17).

Hâkim olsaydınız bu davayı nasıl sonuçlandırırdınız?

a) Maddî tazminata hükmeder, manevî tazminatı reddederdim.

b) Manevî tazminata hükmeder, maddî tazminatı reddederdim.

c) Maddî ve manevî tazminat talebini reddederdim.

d) Maddî ve manevî tazminat talebini kabul ederdim.

e) Bu dava idarî yargıda açılması gereken bir dava olduğu için davayı görevden dolayı reddederdim.

S. 15- Destekten yoksun kalma tazminatı ile ilgili söylenenlerden hangisi doğrudur?

a) Destekten yoksun kalma tazminatı, destekten yoksun kalanlar için tali nitelikte bir davadır.

b) Destekten yoksun kalma tazminatı davası açma hakkı miras yoluyla geçebilir.

c) Destekten yoksun kalma tazminatı bir nafaka borcudur.

d) Destekten yoksun kalma tazminatı talebi üçüncü kişilere devredilebilir.

e) Destekten yoksun kalma tazminatı davası zarar verenin mirasçılara karşı açılmaz.

S. 16. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

a) Karayolları Trafik Kanunu araç işletenin sorumluluğunu tehlike sorumluluğu olarak düzenlemiştir.

b) Kısa süreli de olsa aracı ariyet olarak alan, işleten gibi sorumludur.

c) Araç sahibi aracını uzun süreli kiraya vermişse malik olmasına rağmen işleten sıfatını kaybeder.

d) Karayolları Trafik Kanunu'nda işleten sıfatının belirlenmesinde şekli ölçü esas alınmıştır.

e) Araç işletilme hâlinde değilse araç işletenin sorumluluğu kusur sorumluluğudur.

S. 17. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru değildir?

a) TBK m. 67'ye göre hayvan bulunduranın sorumluluğu, kurtuluş kanıtı getirilebilen bir özen sorumluluğudur. b) Diğer şartlar oluşmuşsa, hayvanın kiracısı ya da ariyet alanı da hayvan bulunduran sıfatıyla sorumlu tutulur. c) Hayvan

üzerindeki hâkimiyet ilişkisinin kısa ve geçici bir süre için kesilmesi ya da hayvanın kısa bir süre için kaçması, hayvan bulunduran sıfatını sona erdirmez. d) Hayvanın tehlikeli bir hayvan olması halinde hayvan bulunduran tehlike sorumluluğu esasına göre sorumlu tutulur. e) Hayvan, bir başkası veya bir başkasına ait hayvan tarafından ürkütülmüş olursa, hayvanı bulunduran, bu kişilere rücu edebilir.

S. 18. Aşağıdakilerden hangisi Karayolları Trafik Kanunu'na göre gerçek işleten değildir?

a) Aracın uzun süreli kiracısı b) Aracın uzun süreli ariyet ve rehin alanı c) Motorlu araçla ilgili meslekî faaliyette bulunanlar d) Adı trafik belgesinde yazılı kişiler e) Adına sigorta poliçesi düzenlenen kişiler

S. 19. Aile başkanının sorumluluğu hakkında söylenenlerden hangisi doğru değildir?

a) Türk Medenî Kanunu'nda düzenlenen aile başkanının sorumluluğu, kurtuluş kanıtı getirilebilen bir kusursuz sorumluluktur. b) Aile başkanlığı sıfatı sözleşme ile de belirlenebilir. Buna göre mesela özel okula giden çocukların aile başkanı okul müdürüdür. c) Aile başkanı, kısıtlı, akıl hastası ya da akıl zayıfı olmayan eşinin verdiği zararlardan dolayı sorumlu tutulamaz. d) Aile başkanı zararı tazmin ettikten sonra bir başkasına rücu edemez. e) Başkanlık ilişkisinin söz konusu olabilmesi için başkan olan kişi ile diğer kişilerin ortak bir ev yönetimi içinde birlikte yaşaması ve aralarında bir astlık üstlük ilişkisinin bulunması gerekir.

S. 20. Aşağıdakilerden hangisi yapı eseri malikinin sorumluluğu ile taşınmaz malikinin sorumluluğu arasındaki farklardan biri değildir?

a) Yapı eseri malikinin sorumluluğuna hükmedebilmek için zararın, tamamlanmış bir yapı eserinden kaynaklanması gerekir. Taşınmaz malikinin sorumluluğunda ise herhangi bir taşınmaz (arsa, tarla, bina vs.) olabilir.

b) Yapı eseri malikinin sorumluluğunda, sorumluluğun bağlandığı olgu, yapım bozukluğu ve bakım noksanlığı, taşınmaz malikinin sorumluluğunda ise taşkın kullanmadır.

c) Taşınmaz malikinin sorumluluğunda malik, umulmayan olaylardan da sorumludur. Yapı eseri malikinin sorumluluğunda ise umulmayan olaylar sorumluluk doğurmaz.

d) Yapı eseri malikinin sorumluluğunda her üçüncü kişi davacı olabilir. Taşınmaz malikinin sorumluluğunda ise davacı ancak komşular olabilir.

e) Yapı eseri malikinin sorumluluğunda intifa ve oturma hakkı sahipleri de malik ile birlikte müteselsilen sorumlu tutulurken taşınmaz malikinin sorumluluğunu düzenleyen TMK m. 730'da böyle bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

S. 21. Aşağıdakilerden hangisi TBK m. 66'da düzenlenen adam çalıştırmanın sorumluluğunun şartlarından biri değildir?

a) Adam çalıştırın ile çalışan arasında bir bağımlılık ilişkisinin bulunması

b) Çalışanın, işini görürken, hukuka aykırı ve kusurlu bir davranışla zarar vermesi

c) Zarar ile çalışanın davranışı arasında uygun illiyet bağının bulunması

d) Adam çalıştırmanın kurtuluş kanıtı getirememiş olması

e) Çalışanın, işini görürken bir üçüncü kişiye zarar vermiş olması.

S. 22. Aşağıdakilerden hangisinde araç işleten tehlike sorumluluğu esasına göre sorumlu tutulabilir?

a) Zarar görenin yanında taşıdığı bagaj vb. eşyanın zarar görmesi dolayısıyla

b) Birden çok motorlu taşıtın karıştığı kazalarda işletenlerin birbirlerinin araçlarına verdikleri zararlardan dolayı

c) Yaralanan veya ölen kişinin araçta hatır için taşınmakta olması dolayısıyla

d) Motorlu bisikletler ile verilen zararlar dolayısıyla

e) Motorlu aracın çalınmış olduğunu bilerek araca binen kişilerin uğradıkları zararlar dolayısıyla

S. 23. Ayırt etme gücüne sahip olmayan kişilerin sorumluluğu ne tür bir sorumluluktur?

a) Hakkaniyet düşüncesine dayanan özel bir kusursuz sorumluluk halidir. b) Olağan sebep sorumluluğudur.

c) Tehlike sorumluluğudur. d) Kusur sorumluluğudur.

e) Özen sorumluluğudur.

S. 24. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

a) Zarar verenin, zarar gören lehine yaptığı karşılıksız kazandırmalar, denkleştirmede dikkate alınır.

b) Denkleştirme işlemi yapılırken önce ödenecek tazminat miktarı hesap edilir; daha sonra bu miktar üzerinden yararlar indirilir.

c) Şahıs sigortalarında sigorta şirketince yapılan ödemeler denkleştirmede dikkate alınmaz.

d) Denkleştirmenin zarar veren tarafından ileri sürülmesine gerek yoktur. Hâkim bu hususu resen dikkate alır.

e) Zarar gören haksız fiil sebebiyle bir masraftan kurtulmuşsa bu da denkleştirmede dikkate alınır.

S. 25. Aşağıda sayılanlardan hangisi tazminatta indirim sebebi değildir?

a) Zarar verenin kusurunun hafif olması

b) Şeye ilişkin zararlarda zarar görenin rızası

c) Zayıf illiyet bağı

d) Zarar görenin kusursuz sorumluluğuna yol açabilecek davranışları

e) Tam tazminata hükmetmenin borçluyu zor duruma düşürecek olması ve zararın da kasten ya da ağır ihmâl ile verilmemiş olması

**Başarılar Dilerim.
Prof. Dr. Şahin AKINCI**